

Súd: Okresný súd Nitra
Spisová značka: 13P/276/2016
Identifikačné číslo súdneho spisu: 4116224231
Dátum vydania rozhodnutia: 12. 12. 2017
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Zuzana Bezáková
ECLI: ECLI:SK:OSNR:2017:4116224231.12

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Nitra, samosudkyňou Mgr. Zuzanou Bezákovou vo veci starostlivosti súdu o maloletého E. T., nar. XX.XX.XXXX, bytom u matky, zastúpeného Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Nitra, Štefánikova tr. 88, Nitra ako kolíznym opatrovníkom, dieťa rodičov: matky B. G. T., nar. XX.XX.XXXX, bytom W. XXX, zastúpenej Advokátska kancelária Timoranská & Štofková, so sídlom Podzámska 32, Nové Zámky a otca G. T., nar. XX.XX.XXXX, bytom U. - C., I. XXX/XX, zastúpeného JUDr. Pavlom Gráčikom, advokátom so sídlom Nitra, Farská 40, o návrhu rodičov na zmenu úpravy styku otca s maloletým dieťaťom , takto

r o z h o d o l :

Súd z a k a z u j e styk maloletého E. T., nar. XX.XX.XXXX s otcom.

Súd konanie v časti rozšírenia styku otca s maloletým E. T.
z a s t a v u j e .

Žiaden z účastníkov n e m á n á r o k na náhradu trov konania.

o d ô v o d n e n i e :

Dňa 12.09.2016 podala matka na Okresný súd Nitra návrh na zmenu rozsudku Okresného súdu Nitra č. k. 11P/56/2016-38 zo dňa 06.04.2016 v časti úpravy styku otca s mal. E. T., nar. XX.XX.XXXX tak, že styk otca s mal. sa neupravuje alebo tak, že otec je oprávnený stretávať sa s mal. dieťaťom jedenkrát počas kalendárneho mesiaca poslednú nedeľu od 14:00 hod. do 16:00 hod. Svoj návrh odôvodnila tým, že došlo k zmene pomerov na strane mal. dieťaťa, ktorá odôvodňuje zmenu úpravy styku otca s mal. dieťaťom, ktorý bol súdom určený tak, že otec je oprávnený stretávať sa s mal. každý párný týždeň od soboty od 12:00 hod. do nedele do 15:00 hod. Od právoplatnosti rozsudku začal mal. E. prejavovať z návštevy otca strach a v dôsledku toho prejavuje vôľu otca nenavštevovať. Predtým otca navštevoval v sprievode starého otca, styk prebiehal v prítomnosti starého otca, dieťa neprejavovalo takýto výrazný strach z otca. Strach odôvodňuje mal. z minulosti a konkrétne ide o strach z ublíženia otcom. Matka navštívila psychológa z dôvodu, že sa u dieťaťa prejavoval panický strach zo stretnutia s otcom. Matka sa domnieva, že dieťa mohlo ovplyvniť aj skutočnosť, že bolo prítomné keď otec ublížil fyzicky jeho staršej sestre L., ako aj matke dieťaťa. (1)

Dňa 04.10.2016 bol súdu doručený tunajšiemu súdu návrh otca na zmenu úpravy styku s mal. E. T. tak, že styk bude rozšírený na stretávanie sa na každý druhý víkend od piatku od 18:00 hod. do nedele do 17:00 hod. a zároveň bude upravený styk počas školských prázdnin mal. a veľkonočných sviatkov. Svoj návrh odôvodnil tým, že syn prejavuje vôľu a chce s ním tráviť viac spoločných chvíľ, s matkou sa nemôže dohodnúť na rozšírení styku. Zároveň navrhol, že ďalším možným riešením je aj striedavá osobná starostlivosť, ktorá by sa realizovala v dvojtyždňových intervaloch. (2)

Dňa 10.10.2016 uznesením č. k. 13P/276/2016-19 súd spojil oba návrhy rodičov na zmenu úpravy styku na spoločné konanie, ktoré je vedené pod sp. zn. 13P/276/2016. (3)

Dňa 18.10.2016 bol na Okresný súd Nitra matkou podaný návrh na nariadenie neodkladného opatrenia, ktorým matka žiadala, aby súd zakázal otcovi styk s mal. až do právoplatného skončenia konania vedeného na Okresnom súde Nitra pod sp. zn. 13P/276/2016. Okresný súd Nitra uznesením č.k. 13P/276/2016-37 zo dňa 16.11.2016 zamietol návrh matky na nariadenie neodkladného opatrenia, matka podala proti rozhodnutiu odvolanie. Krajský súd v Nitre uznesením č.k. 5CoP/66/2016-69 zo dňa 09.01.2017 napadnuté uznesenie Okresného súdu Nitra potvrdil. Po vykonaní znaleckého dokazovania a predložení znaleckého posudku vypracovaného znalkyňou z odboru psychológia, odvetvie klinická psychológia detí a dospelých D.. G. R. súd uznesením č.k. 13P/276/2016-148 zo dňa 29.06.2017 nariadil neodkladné opatrenie, ktorým otcovi nariadil, aby sa zdržal práva výkonu styku s maloletým E. T., ktorý bol upravený rozsudkom Okresného súdu Nitra č.k. 11P/56/2016-38 zo dňa 06.04.2016. (4)

Matka vypočutá ako účastníčka konania na pojednávaní uviedla, že styk otca s dieťaťom bol upravený v konaní o rozvod manželstva v apríli 2016, s tým, že sa bude realizovať každý druhý víkend od soboty od 12:00 hod. do nedele do 15:00 hod. V takomto rozsahu sa styk realizoval. Od 02/2016 do apríla 2016 do rozvodu manželstva kedy nebývali s otcom dieťaťom v spoločnej domácnosti sa styk realizoval za prítomnosti jej otca. Asi po druhom stretnutí otca s dieťaťom spozorovala, že syn býva pred stykom s otcom asi 2-3 dni nervóznym, vyjadril sa že nechce ísť k otcovi, má strach z otca. Má obavu, že začne kričať na neho tak ako kričal v minulosti na ňu alebo jej dcéru. Túto situáciu s otcom neriešila. Zbytočne dieťa nezaťažovala, nevypytovala sa na bližšie okolnosti, toto jej sám spontánne povedal, a keďže toto správanie neprestávalo v 06/2016 vyhľadala odbornú pomoc v CPPPaP v Nových Zámkoch, kde sa pani psychologička opakovane so synom rozprávala, bola potvrdená jeho obava, strach, preto sa rozhodla podať aj tento návrh na súd. Psychologička z centra ju aj telefonicky kontaktovala aby takýto návrh na súd podala. Všimla si na synovi, že po rozchode otca s jeho priateľkou sa situácia zhoršila, mal. býva viac nervóznym. Keď sa vrátil od otca vyjadroval sa v zmysle že je rád, že je konečne doma a opakovane žiadal, aby nemusel na stretnutiach s otcom ísť. Vyjadroval sa, že otec na neho kričal, mal takú tvár ako v minulosti, keď kričal na ňu. Vyjadroval obavu. Nedošlo k zmene správania sa v škole, resp. k jeho zhoršeniu prospechu. S otcom dieťaťa komunikujú minimálne, prostredníctvom mailu, odovzdávanie dieťaťa prebieha v prítomnosti ich rodičov. Z jej pohľadu je stále prítomný strach z otca. Matka svoju výpoveď doplnila na ďalších pojednávaniach kedy uviedla, že k zmene postoja dieťaťa k otcovi neprišlo, počas obdobia od posledného pojednávania dieťa naďalej odmieta kontakt s otcom. Tieto skutočnosti aj oznámila otcovi mailom, nakoľko v zmysle odporúčania súdu otca informuje takýmto spôsobom o zmenách v živote dieťaťa. Otec sa snaží o kontakt s dieťaťom prostredníctvom listov, avšak vzhľadom k tomu, že v listoch sa vyjadruje aj voči mojej osobe napriek tomu, že súdny znalec uviedol a odporučil otcovi, aby sa zameral len na svoj vzťah k dieťaťu, chlapec toto vníma negatívne, listy číta len z povinnosti. Ku zmenene v správaní otca nedošlo. Psychologičkou otca nebola kontaktovaná. (5)

Právna zástupkyňa matky v záverečnom návrhu na pojednávaní uviedla, že poukazom na vykonané dokazovanie matka žiada, aby bol styk otca s maloletým E. zakázaný. Aktuálne nie je v záujme dieťaťa, aby sa s otcom stretávalo, ani určité obmedzenia styku otca s maloletým v súčasnosti nie sú v záujme dieťaťa. V čase podania návrhu, matka nemala dôkazy objektívne preukazujúce postoj dieťaťa k otcovi, obavu zo správania sa otca, strach dieťaťa z otca. Vykonaným dokazovaním, hlavne znaleckým dokazovaním bolo preukázané, že obavy matky sú opodstatnené a znalec jednoznačne uviedol, aké dôsledky môžu mať vynútené stretávania sa otca s dieťaťom. Vzhľadom aj k postoju a stanovisku mal. dieťaťa navrhla v zmysle § 25 ods. 3 Zákon o rodine styk otca s dieťaťom zakázať. (6)

Otec vypočutý ako účastník konania na pojednávaní uviedol, že matka mu neumožnila širší kontakt s dieťaťom s výnimkou jedného stretnutia tak ako bolo dohodnuté pri rozvode. Súhlasil s úpravou styku, pretože si myslel, že sa s matkou na rozšírení styku bude vedieť dohodnúť. Matka mu však neumožnila, aby s dieťaťom strávil dlhší čas. Nie sú pravdivé tvrdenia matky, že syn k nemu nechce ísť, práve naopak, každý víkend má so synom pripravený program, ktorý je pre syna zaujímavý. Robia spolu rôzne aktivity na ktoré sa teší, trávi rád čas so ním ale aj s deťmi mojej priateľky. Dokonca sa sám zaujíma o to, že deti priateľky môžu so svojim otcom tráviť dlhší čas na základe dohody rodičov, čo mu priateľka vysvetlila. Pokiaľ bol syn u neho nespozoroval na synovi žiadne obavy ani strach, nijako sa takto neprejavoval, práve naopak na stretnutia sa vždy tešil. Ani od súdnej úpravy styku sa nestala situácia, ktorá by mohla počas styku vyvolať u dieťaťa nejakú obavu. Počas styku, resp. stretnutí

spával s ním v izbe, má k dispozícii aj samostatné dve izby. Dieťa sa samé vyjadrilo, že matka chce, aby povedalo, že sa ho bojí. Bolo to vtedy keď bol podaný návrh na zúženie styku. Je pravdou, že sa mu stalo pokiaľ žili v spoločnej domácnosti, že kričal v prítomnosti dieťaťa. Bolo to z dôvodov, že mali výchovné problémy s dcérou matky s Kristínou, syn však nebol prítomný keď udrel L.. Nie je pravdou ani, že mal problémy s alkoholom tak ako tu prezentovala matka. S alkoholom mala problémy matka, má aj zadržaný vodičský preukaz. Mohlo sa stať, že pred synom použil nejaký vulgarizmus, bolo to však výnimočne, nenadával však určite synovi. Otec svoju výpoveď doplnil na ďalších pojednávaniach kedy uviedol, že absolvoval tri stretnutia u Dr. Q.-psychologičky, ktorú si našiel ako psychoterapeuta. Po úvodných stretnutia pani doktorka konštatovala, že je schopný konštruktívnej komunikácií s matkou a chcela vypracovať terapiu, resp. postup aby sa jeho vzťah s matkou stabilizoval, na čo je však potrebná spolupráca aj matky, čo matka odmietla. Na pozvané stretnutia neprišla, matka doktorke uviedla, že nemieni spolupracovať. Matka nemá záujem, aby sa jeho vzťah so synom zlepšil. S terapiou Dr. Q. ďalej nepokračuje, nakoľko matka odmietla spoluprácu. Načo tam bude zbytočne chodiť, keď matka odmieta spoluprácu. Robí všetko preto, aby sa jeho kontakt so synom opätovne naštartoval, no zatiaľ bezúspešne. (7)

Právny zástupca otca v záverečnom návrhu na pojednávaní uviedol, že otec nesúhlasí so zákazom styku, navrhuje súdu aby bol ponechaný styk v rozsahu tak, ako bol upravený pri rozvoze manželstva s tým, že v súčasnosti sa môže realizovať aspoň na úrovni listov, ktoré maloletému posielajú, e-mailov, prípadne sms-správ. Preto otec svoj návrh na rozšírenie styku berie späť. Má za to, že úplný zákaz styku by mohol mať časom negatívne dôsledky čo sa týka výchovy mal. dieťaťa, nakoľko pre výchovu mal. je potrebná jednak výchova zo strany matky, ale aj otec sa má podieľať na výchove dieťaťa. (8)

Súdom ustanovená znalkyňa D.. G. R. sa na pojednávaní vyjadrila, že sa v plnom rozsahu pridriavam znaleckého posudku a záverov znaleckého posudku zo dňa 21.02.2017. Zistila, že vzťah dieťaťa a otca je problematický. Napriek tomu, že dieťa je nezrelé a orientuje sa aj cez prežívanie matky, jeho vzťah a vyjadrenia vo vzťahu k otcovi je založený na jeho obave, negatívnych zážitkov z minulosti, ktoré s otcom mal. Napriek skutočnosti, že pokiaľ je dieťa s otcom, otec sa mu venuje, dieťa v takomto prípade rado trávi čas s otcom, za jeho správaním je však vždy obava z jeho reakcie, dieťa si nie je isté či otec svoje správanie v tomto smere opäť nezmení a preto je ochotné sa radšej vzdať kontaktov s otcom, pred obavou zo správania sa otca. Myslí si, že otec by si mal uvedomiť svoje správanie vo vzťahu k dieťaťu. Musí prísť u neho k určitému pochopeniu situácie, čo vidí ako prvý krok k obnoveniu vzťahu dieťaťa a otca a až následne môže prísť k rozvíjaniu vzťahu otca a dieťaťom. Myslí si že tento proces je potrebný zrealizovať pod odborným dohľadom so psychoterapeutickým vedením a až následne sa môže realizovať kontakt otca s dieťaťom samostatne. Nezdržanlivé prejavy zlosti otca bránia v kontakte styku s dieťaťom. Pokiaľ sa nevyrieši partnerský vzťah a neuzavrie medzi rodičmi, v dôsledku toho môže byť pokazený vzťah otca a dieťaťa. Zo strany otca prehodnotiť svoje správanie za pomoci psychológa a následne pracovať na rozvíjaní vzťahu otca a dieťaťa. Vynútené stretávanie sa otca s dieťaťom môže mať do budúca zlý vplyv. (9)

Kolízny opatrovník na pojednávaní uviedol, že na základe vykonaného dokazovania s prihliadnutím na závery znaleckého posudku a pohovory s mal. dieťaťom je zrejmé, že v súčasnosti dieťa odmieta otca, prejavuje nedôveru a strach, ani za pomoci nešťátneho subjektu sa nepodarilo vzťah otca s dieťaťom zmeniť a v záujme zdravého psychického vývoja dieťaťa navrhol súdu, aby styk otca s maloletým zakázal. (10)

Súd vo veci vykonal dokazovanie výsluchom rodičov maloletého dieťaťa, výsluchom znalca, oboznámením sa s obsahom návrhov rodičov- matky zo dňa 09.09.2019 a otca zo dňa 03.10.2016 a oboznámením sa s obsahom nasledujúcich listinných dôkazov:

- uznesenie č. k. 13P/276/2016-19 zo dňa 10.10.2016,
- pripojená zápisnica o výsledku svedka, konanie vedené pod. sp. zn. 33T/87/2016 a z neho rozsudok zo dňa 26.09.2016
- návrh na nariadenie neodkladného opatrenia zo dňa 17.10.2016,
- správa z CPPPaP Nové Zámky,
- vyjadrenie otca zo dňa 06.11.2016,
- pohovor s maloletým E. zo dňa 04.11.2016, 31.03.2017 a 06.12.2017
- znalecký posudok zo dňa 21.02.2017,
- správy z Familiam, o. z.,

- uznesenie o nariadení neodkladného opatrenia zo dňa 29.06.2017,
- priebežná správa o spolupráci z Familiam, n. o. zo dňa 27.09.2017,
- listy otca adresované mal. E.,
- správa od Dr. Q.,
- mailová správa od Dr. Q. zo dňa 11.12.2017,
- záverečná správa od Familiam, n.o. zo dňa 08.12.2017,
- vyjadrenie matky zo dňa 07.12.2017,
- pripojený spis Okresného súdu Nitra sp. zn. 11P/56/2016 a sp.zn.33T/87/2016 a zistil tento skutkový a právny stav: (11)

Rozsudkom Okresného súdu Nitra č. k. 11P/56/2016-38 zo dňa 06.04.2016 bolo manželstvo rodičov mal. E. T. rozvedené a maloletý bol zverený na čas po rozvode do osobnej starostlivosti matky, otec bol zaviazaný prispievať na jeho výživu sumou 150 eur mesačne a zároveň bol upravený styk otca s mal. dieťaťom tak, že otec je oprávnený sa so synom stretávať každý párnny týždeň v kalendárnom roku od soboty od 12:00 hod. do nedele do 15:00 hod.(12)

Styk otca s maloletým E. T. sa od 04/2016 do 09/2016 realizoval v zmysle súdneho rozhodnutia tak, ako sa rodičia dohodli v konaní o rozvod manželstva. Maloletý však kontakt s otcom postupne odmietal, vyjadroval obavu pred stretnutiami s otcom. Otec uvádzal, že počas stretnutí s dieťaťom sa u maloletého žiadne obavy neprejavujú, dieťa sa k otcovi teší, no matka mu v kontaktoch bráni a dieťa navádza, aby udávalo, že má z nich strach. Od r. 2017 maloletý kontakt s otcom odmieta úplne, osobné stretnutia sa nerealizujú. Kontakt otca sa realizoval od 06/2017 do 09/2017 prostredníctvom listov, ktoré otec dieťaťu písal a boli maloletému odovzdávané prostredníctvom kolízneho opatrovníka. Otec v nich okrem vyjadrenia svojej lásky k dieťaťu, skutočnosti, že mu maloletý chýba a opisu trávenia voľných chvíľ otca ako rybolov, ktorý maloletého zaujíma, viackrát, opakovane a neprimerane sa vyjadroval na adresu matky maloletého, správania sa matky v domácnosti (ničnerobenie, nechala sa obskakovať a pod.), uvádzal ju ako osobu, ktorá môže za to, že sa ich stretnutia nerealizujú, popisoval skutočnosti týkajúce sa partnerských problémov rodičov dokonca dieťaťu popisoval mimomanželské vzťahy matky. (13)

Maloletý E. bol v konaní vypočutý prostredníctvom kolízneho opatrovníka v 11/2016 a následne v 12/2017. Maloletý uviedol, že býva s maminou, rozumejú si, má ju rád. Na otázku ako často sa stretáva s ocinom a ako spolu trávia čas, uviedol, že sa stretávajú každý druhý víkend od soboty do nedele. Na otázku či mu intervaly stretávania vyhovujú, odpovedal na začiatku kladne, neskôr uviedol, že má strach z toho, že "by ocino mohol niečo spraviť mamine". Na vyzvanie, aby objasnil dôvod jeho obavy, že ublíži ocino mamine, mal. E. uviedol, že ocino "hučával, zle sa správal, nadával mamine, keď ešte spolu bývali, spomenul incident, ktorý sa odohral medzi jeho sestrou a otcom, " otec dal L. facku", na otázku či pri skutku bol prítomný, uviedol, že áno. Na otázku, ako sa ocino k nemu správa v r.2016, keď spoločne trávia čas uviedol, že on mu nechce odporovať, aby nekričal. Boli spoločne aj s tetou (otcova priateľka) na výlete aj v kine. Vyjadroval obavu z toho, že by sa jeho otec mohol správať ako v minulosti, na záver poukázal nato, že ani by sa s ním nechcel stretávať, možno len na kratšie obdobie alebo vôbec. Pri opakovanom pohovore v r. 2017 maloletý E. uviedol, že s otcom sa nestretáva, je mu dobre. L. k otcovi chodil, nebolo mu dobre, snažil sa to tam vydržať. On sa na stretnutia s otcom ešte necíti, otec sa vyjadruje na mamu zle. Mával aj bolesti brucha, ktoré teraz prešli. Styk prebieha tak, že otec príde k ich domu, pri zlej variante, ak s ním nechce ísť, otec kričí a hnevá sa na mamu, pri lepšej variante, odíde preč. Otec mu aj píše listy, hnevá sa na otca, keď píše o mame zlé veci. Ani telefonovať s otcom nechce. Neverí, že sa otec zmení, nedá sa mu veriť, ani v minulosti nedodrжал slovo a správal sa rovnako. Mamu mu vraví, aby otcovi aspoň zavolať, na chvíľu sa s ním stretol, on však nechce. Nechce sa s otcom stretnúť ani prostredníctvom kolízneho opatrovníka. (14)

Zo správy CPPPaP Nové Zámky predloženej súdu dňa 07.11.2016 súd zistil, že mal. E. bol vyšetrený v CPPPaP na základe žiadosti matky z dôvodu, že dieťa je vždy pred stretnutím s otcom veľmi nepokojné, z otca má strach. Podľa záverov vyšetrenia bola konštatovaná zvýšená úzkosť dieťaťa, ktorá sa výraznejšie generalizuje v situáciách, kde dieťa necíti bezpečie. (15)

Zo správy akreditovaného subjektu Familiam, o. z. ktoré s rodinou maloletého E. T. pracuje, súd zistil, že cieľom spolupráce je zlepšiť úroveň vzájomnej rodičovskej komunikácie poskytovať rodičom sociálne poradenstvo spolupôsobiť pri skonštruktívňovaní väzieb syna a otca a realizovať asistovaný styk. Obaja rodičia majú záujem na spolupráci, vyjadrovali snahu o obnovu kontaktu otca s dieťaťom. V správe zo

dňa 08.12.2017 je uvedené, že konzultácie prebiehajú formou individuálneho poradenstva, E. naďalej odmieta kontakt s otcom. Asistovaný styk sa doteraz neuskutočnil. Počas spolupráce s akreditovaným subjektom sa stalo že otec slovne atakoval matku v oblasti jej pracovného uplatnenia, kde on zabezpečí aby stratila pracovnú pozíciu. (16)

Zo znaleckého posudku zo dňa 21.02.2017 vypracovaného súdom ustanovený znalcom D.. G. R. vyplýva, že vzťah otca a maloletého je intenzívny v negatívnom zmysle. Dieťa otcovi venuje viac negatívnych emócií, ako od neho dostáva. Považuje ho prchkého, kedy sa rýchlo rozčúli a v ňom vzbudzuje zlosť. Otec pre neho nemá pochopenie, považuje ho za zdroj konfliktov keď ho hodnotí ako egocentrického, konfliktného a autoritatívneho. Uvedomuje si, že mama býva kvôli nemu smutná. Otec nie je pre neho príťažlivý vzor muža, na ktorého by sa chcel podobať. Maloletý vníma otca aj cez konflikt s matkou, čo sa ho veľmi dotýka, pretože matka je pre neho dobrá výchovná autorita, ktorej dôveruje a na ktorej je prirodzene závislý. Dôvera syna k otcovi je narušená aj neprimeraným správaním otca v spojení s nadmerným užívaním alkoholu alebo prejavmi agresívnych tendencií, ktoré otec nezvláda. Hoci sa maloletému páčia hry s otcom pri návštevách u otca, sú však aj situácie kedy maloletý anticipuje u otca problematické a nekontrolovateľné správanie ako zažil od neho voči sestre. Neistota je pre dieťa vyčerpávajúca a preto má tendenciu sa radšej zrieknuť návštev u otca. Dieťa sa v realite orientuje aj cez prežívanie matky od ktorej je prirodzene závislý a pochybuje o láske otca k nemu práve preto, že ho nevie prijať s jeho potrebami a osobou matky, ktorú má rád.

U otca znalec konštatuje osobnostnú nezrelosť s ťažšie predikovateľným správaním. Otec ťažko zvláda nároky každodenného života hlavne v interpersonálnej oblasti, kde sú jeho zručnosti nedostatočné. Ako znížená sa javí schopnosť adekvátneho sebaapresadenia, kedy častejšie zažívať frustráciu a reagovať agresiou. Osobnosť prechováva množstvo hnevu voči ľuďom a situáciám ktoré z jeho pohľadu prekážajú v napĺňaní jeho potrieb. Je disponovaný k negativizmu a opozičnickým reakciám, čo môže narúšať utváranie harmonických vzťahov s okolím. Je menej citlivý k potrebám a záujmom iných. Čo sa týka osobnosti oboch rodičov, ako rizikovejšia sa vo vzťahu k maloletému javí osobnosť otca, ktorá je nezrelá, nevyprofilovaná čo maloletý vníma ako otcovu nevyspytateľnosť, ktorá ho v jeho starostlivosti udržiava v strehu a neistote. Maloletý otca potrebuje, aby sa mohol primerane osamostatniť od matky a identifikovať s mužskou psychosexuálnou rolou, ale otec svojim správaním zatiaľ nie je pre neho príťažlivým vzorom muža. Vynútené stretnutia s ním, keď dieťa prežíva aktuálne neistotu a pripúšťa možnosť fyzického ohrozenia zo strany otca (tak ako to zažil vo vzťahu ku sestre L.) môžu pôsobiť na dieťa neurotizujúco, ale dôsledky môžu byť ešte závažnejšie, v podobe deformácie osobnostného vývinu. Pocity strachu, ktoré dieťa verbalizuje sa javia byť autentické nakoľko ide o následok vlastných traumatizujúcich zážitkov. (17)

Otec absolvoval od 07/2017 tri stretnutia u PhDr. G. Q. - psychológa. Bola započatá terapia, ktorej cieľom bola zmena neefektívnych a nevhodných vzorcom správania sa. Po absolvovaných troch stretnutiach a trojmesačnej pauze, kedy otec sa na ďalšie stretnutie neobjednal, ani psychológa inak nekontaktoval, nemožno hovoriť o procese práce. Psychológ uviedol, že pacient - otec prichádzal so žiadosťou o pomoc pre potreby súdu, nie pre vlastnú potrebu. Zrealizované tri stretnutia nemohli odstrániť typ problému súvisiaci s istým typom správania. (18)

Dňa 26.09.2016 Okresný súd Nitra rozsudkom sp. zn. 33T/87/2016 rozhodol o schválení dohody o vine a treste zo dňa 18.08.2016 uzavretej medzi prokuratúram Okresnej prokuratúry Nitra a obvineným G. T. - otcom dieťaťa tak, že sa uznal vinným zo spáchania trestného činu nebezpečného vyhrážania sa matke maloletého E. podľa § 360 ods. 1, ods. 2 písm. b) a d) trestného zákona a bol mu uložený peňažný trest vo výmere 1 000 eur. Rozsudok nadobudol právoplatnosť dňa 20.09.2016. (19)

Podľa § 24 ods. 4 Zákona o rodine, č. 36/2005 Z. z. (ďalej len Zákon o rodine), súd pri rozhodovaní o výkone rodičovských práv a povinností alebo pri schvaľovaní dohody rodičov rešpektuje právo maloletého dieťaťa na zachovanie jeho vzťahu k obidvom rodičom a vždy prihliadne na záujem maloletého dieťaťa, najmä na jeho citové väzby, vývinové potreby, stabilitu budúceho výchovného prostredia a ku schopnosti rodiča dohodnúť sa na výchove a starostlivosti o dieťa s druhým rodičom. Súd dbá, aby bolo rešpektované právo dieťaťa na výchovu a starostlivosť zo strany obidvoch rodičov a aby bolo rešpektované právo dieťaťa na udržiavanie pravidelného, rovnocenného a rovnoprávneho osobného styku s obidvomi rodičmi. (20)

Podľa § 25 ods. 3 Zákona o rodine, ak je to potrebné v záujme maloletého dieťaťa, súd obmedzí styk maloletého dieťaťa s rodičom alebo zakáže styk maloletého dieťaťa s rodičom, ak nie je možné zabezpečiť záujem maloletého dieťaťa obmedzením styku maloletého dieťaťa s rodičom. (21)

Podľa § 26 Zákona o rodine, ak sa zmenia pomery, súd môže aj bez návrhu zmeniť rozhodnutie o výkone rodičovských práv a povinností alebo dohodu o výkone rodičovských práv a povinností. (22)

Podľa § 29 ods. 1 Zákona č. 161/2015 Z.z. Civilný mimosporový poriadok /ďalej len CMP/, navrhovateľ môže počas konania zobrať návrh na začatie konania späť, a to celkom alebo sčasti. Ak je návrh vzatý späť celkom, súd konanie zastaví. Ak je návrh vzatý späť sčasti, súd konanie v tejto časti zastaví. (23)

Vzhľadom k späťvzatiu návrhu otca na rozšírenie styku s maloletým E. T., po súhlasnom stanovisku zo strany matky a kolízneho opatrovníka, súd konanie v časti návrhu otca na rozšírenie styku zastavil. (24)

Na základe vykonaného dokazovania, po dôkladnom zvážení všetkých skutkových okolností súd dospel k záveru, že aktuálne je v záujme maloletého E. T. zakázať jeho styk s otcom. (25)

Zákaz styku rodiča s maloletým dieťaťom je opatrením krajného charakteru, výrazne zasahujúcim do rodičovských práv ako aj práv dieťaťa na pravidelný kontakt s rodičom a preto by k jeho nariadeniu mal súd pristúpiť len v jednoznačne odôvodnených prípadoch až po náležitom zistení skutkového stavu k veci. Maloletý E. T. kontakt s otcom odmieta, nechce sa s ním stretávať, opakovanie počas celého súdneho konania odmietal možnosť stretnutí s otcom, verbalizoval svoj strach a obavu pred stretnutiami s otcom. Súd v konaní skúmal, či nastala zmena pomerov odôvodňujúca zmenu súdneho rozhodnutia, ktorým bol upravený styk maloletého s otcom, zisťoval dôvod odmietania otca dieťaťom, musel sa vysporiadať s rozlíšením, či uskutočňovanie styku otca s maloletým dieťaťom ohrozuje skutočne osobnosť dieťaťa a jeho zdravý psychický vývoj alebo či nejde len o predstieraný stav vyvolaný zámerným pôsobením matky. Otec uvádzal, že práve matka negatívne vplyva a ovplyvňuje správanie maloletého voči otcovi a preto dieťa kontakt s otcom úplne odmieta. (26)

V danom prípade bolo zistené, že v súčasnosti by styk otca s maloletým dieťaťom skutočne ohrozil osobnosť dieťaťa, jeho ďalší zdravý psychický vývoj. V konaní bolo zistené, že odmietanie otca maloletým, jeho negatívny postoj k otcovi nebol len predstieraným stavom vyvolaným pôsobením matky dieťaťa (aj keď maloletým sa v realite orientuje aj cez prežívanie matky) . Vzťah otca s maloletým E. je výrazne narušený. Pocity strachu, ktoré maloletý E. verbalizuje sa javia byť autentické, pretože ide o následok vlastných traumatizujúcich zážitkov. Styk otca so synom je v súčasnosti nerealizovateľný bez negatívnych následkov na psychiku dieťaťa. Vynútením styku by mohlo prísť k vážnym poruchám správania maloletého. Znalčka v znaleckom posudku presne uviedla aj príčiny tohto stavu. Strach dieťaťa pred nevyspytateľným správaním sa otca (problematické a nekontrolovateľné správanie aké zažil v minulosti aj voči sestre, výbuchy hnevu, krik) vplyva na maloletého tak, že návštevy u otca odmieta, neistota v tom, ako bude pri stretnutí otec reagovať, je pre dieťa vyčerpávajúca a preto má tendenciu sa radšej zrieknuť návštev u otca. Znalec aj predložil riešenie aktuálneho stavu, otec by mal za pomoci odborníka pochopiť vlastní kontraproduktívne správanie sa aby si uvedomil, aké správanie jeho syna zraňuje a zneisťuje. Mal byť mať záujem spracovať vlastné hostilné postoje voči okoliu, ktoré narúšajú vzťah syna k nemu. Pokiaľ otec v záujme dieťaťa uzatvorí partnerský konflikt s jeho matkou, aby sa mohol sústrediť výlučne na vzťah so synom, môže začať budovať dôveru a vzťah so synom za prítomnosti odborníka, ktorý by korigoval prípadné otcove zraňujúce zlyhania. Dieťa potrebuje pocit istoty a ochrany, aj keby otec vlastné negatívne emócie situačne nezvládol. Až po opätovnom získaní dôvery v otca môže začať prebiehať styk syna s otcom. (27)

Súd s poukazom na ustanovenie § 25 ods. 3 Zákona o rodine, musí skúmať, či v záujme maloletého dieťaťa je styk s rodičom zakázať, či záujem dieťaťa nie je možné dosiahnuť obmedzením styku rodiča s dieťaťom (princíp subsidiarity medzi obmedzením styku a zákazom styku). Preto súd v rámci tohto súdneho konania nariadením neodkladného opatrenia dočasne pozastavil styk otca s dieťaťom, nariadil otcovi, aby sa zdržal práva výkonu styku s maloletým. Otcovi v rámci vyjadrenia súdneho znalca - psychológa odporučil, aby vyhľadal odbornú pomoc, psychoterapeutické konzultácie za účelom zmeny v jeho správaní. Cieľom malo byť uzatvorenie partnerského konfliktu s matkou dieťaťa, ktorý tiež negatívne vplyva na maloletého ako aj zmenu v jeho správaní. Od 07/2017 otec absolvoval len tri stretnutia, ktoré podľa psychologičky však vzhľadom k postojom otca (nezáujem na ďalšej spolupráci zo strany otca,

keď podľa neho matka odmietla spoluprácu) nemohli odstrániť typ problému súvisiaci so správaním sa otca. Skutočnosť, že otec nepochopil podstatu problému, prečo maloleté dieťa odmieta kontakt s ním, preukazuje aj obsah listov pre maloletého, ktoré mu počas pozastavenia osobného kontaktu s dieťaťom posielal. Opakujúce sa ataky na matku dieťaťa, nie sú cestou riešenia a odstránenia problematickej situácie, dieťa k otcovi žiadnym spôsobom nepriblížili. Rovnako ako mail zaslaný matke pred posledným pojednávaním, ktorým otec absolútne nevhodne a neprimerane reagoval na tragédiu v rodine matky. (28)

Dočasné obmedzenie kontaktu otca s dieťaťom (za účelom zmeny v postoji a správaní sa otca s cieľom opätovné získanie dôvery maloletého v otca) vzhľadom k správaniu sa otca počas tohto obdobia, nespupráca so psychoterapeutom a ani spolupráca rodiny s akreditovaným subjektom o.z. Familiam, nevedli k požadovanej obnove vzťahu otca a maloletého E.. E. je nezmenená a súd konštatuje, že v súčasnosti keď dieťa prežíva neistotu a pripúšťa možnosť fyzického ohrozenia zo strany otca, ktoré môžu viesť k deformácii osobnostného vývinu maloletého E. (tak ako uvádza znalkyňa), je potrebné, aby sa na určitú dobu styk dieťaťa s otcom nerealizoval a preto ho súd zakázal. (29)

Zákaz styku otca s maloletým je opatrením časovo obmedzeným, otec má právo podať návrh na začatie konania o úprave styku so svojim dieťaťom, ak sa zmenia pomery. Vzhľadom k postojom otca prezentovanému počas súdneho konania, by mal opätovne zvážiť odporúčanie súdneho znalca, aby sa podrobil poradenskému procesu s terapeutom, resp. psychológom, ktorý mu pomôže korigovať jeho postoje a následne sa môže pokúsiť o znovu vybudovanie vzťahu novým spôsobom. Maloletý otca vo svojom živote potrebuje, potrebuje otca, ktorý je pre dieťa vzorom muža, na ktorého by sa chcel podobať, no otec E. na základe svojho správania takým vzorom zatiaľ nie je. Vzťah medzi otcom a dieťaťom dokáže opätovne vybudovať iba profesionál. (30)

O trovách konania súd rozhodol v zmysle § 52 CMP tak, že žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania. (31)

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu je možné podať odvolanie v lehote 15 dní odo dňa jeho doručenia na súde, proti ktorého rozhodnutiu smeruje. Podľa § 363 Civilného sporového poriadku sa má v odvolaní popri všeobecných náležitostiach uviesť, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh). Podľa § 365 ods. 1 CSP odvolanie možno odôvodniť len tým, že

- a) neboli splnené procesné podmienky,
- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
- h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Podľa § 62 ods. 1 Civilného mimosporového poriadku odvolanie možno odôvodniť aj tým, že súd prvej inštancie nesprávne alebo neúplne zistil skutočný stav veci.